

Drámapedagógiai műhelyek

BUDAPESTI DRÁMAPEDAGÓGIAI KÖZPONT

(programok a Marczibányi Téri Művelődési Központban)

Képzések, műhelyek pedagógusoknak:

- **PÁHOLY** – önképző műhely drámatanároknak
Havonta egy alkalommal, szombatonként 10-14 óráig. Közösen megnézzünk egy drámafoglalkozást vagy résztvevői lehetünk egy foglalkozásnak, melyet szakmai elemzés, beszélgetés követ.
A műhely szakmai vezetője: *Lipták Ildikó*, a Kerekasztal Társulás színész-drámatanára.
Legközelebbi időpont: május 24.
Az őszi időpontokat és a tematikát minden érdeklődőnek elküldjük!
- **120 órás intenzív drámapedagógiai tanfolyam a NAT-hoz kapcsolódóan (1997. június 20-29.)**
A képzés elméleti és gyakorlati részből áll, melyekből a tanfolyam végén vizsgázni lehet.
A tanfolyam munkarendje: 9-18 óráig tanórák, este kiegészítő programok.
Tanfolyamvezető: *Kaposi László* rendező-drámatanár, a Kerekasztal Színházi Nevelési Központ vezetője.
Részvételi díj: 15.000 Ft + 2.500 Ft vizsgadíj
- **Szabadidős foglalkozások tervezése, vezetése – drámajátékoktól a kézművestechnikákig**
Napközis nevelők, iskolaotthonos tanítók részére, havonta egy alkalommal, szerda délelőttönként.
Május 14-én 9.30-tól: Szabadtéri népi játékok, Sándor Ildikó foglalkozása

Programok gyerekeknek:

- **Játszószínház 9-14 éves gyerekeknek szombatonként 10-13 óráig.**
Gyerekek és színész-drámatanárok közös játéka.
Minden foglalkozás új élmény, új felfedezés, új játék!
Időpontok: május 17., 31.
A foglalkozásokra szeretettel várunk régi és új jelentkezőket!
- **10 napos gyermekszínház tábort Bánvölgyén (Bükk Nemzeti Park) 9-15 éves gyerekek részére.**
Időpont: 1997. július 7-16-ig
A kellemes, tiszta levegőjű környezetben délelőtt kiscsoportos foglalkozások fesztivál-díjas gyermekszínház-rendezők vezetésével.
Csoportvezetők: *Fodor Mihály, Kis Tibor, Körömi Gábor, Szakall Judit.*
A színháztapasztalásokat képzőművészeti technikák egészítik ki.
Délután főiskolai hallgatók irányításával közös játékok, kirándulások, vetélkedők, versenyek, esti és éjszakai tábori programok várják a gyerekeket.
Elhelyezés 4 személyes faházakban, napi négyeszeri étkezés, utazás közösen autóbusszal.

Részvételi díj: 16.000 Ft

A drámatanárok munkáját segítő módszertani kiadványaink és a DPM régebbi és külön számai megvásárolhatók és megrendelhetők:

1. Dramaturgiai olvasókönyv
Szerkesztette: Duró Győző és Nánay István
2. Bolondos királyság-királyi bolondság
Szerkesztette: Keleti István
3. Gabnai Katalin: Drámajátékok
4. Játékkönyv
Szerkesztette: Kaposi László
5. Gavin Bolton: A tanítási dráma elmélete
6. Jonathan Neelands: Dráma a tanulás szolgálatában.
7. Drámapedagógiai olvasókönyv
Szerkesztette: Kaposi László
8. Színház és dráma a tanításban
Szerkesztette: Kaposi László
9. Ahogyan I.
Szerkesztette: Lipták Ildikó

Őszi előzetes

- **1997 őszén is indítunk 120 órás drámapedagógiai tanfolyamot.**
A képzés időpontja: kéthetente szombatonként 10-16 óráig.
- A Magyar Drámapedagógiai Társaság és az ELTE BTK szervezésében (újabb) 280 órás **egyetemi tanúsítványt adó**, a NAT követelményeihez igazodó **drámapedagógiai tanfolyam** indítását is tervezzük.

EGER

Az egeri Drámapedagógiai Műhely *Pappné Demeter Magdolna* irányításával havonta egy alkalommal drámapedagógiai hétfvégeket tartottak, ahol meghívott előadók és a saját bemutató foglalkozásaik gazdagították a létszámban is egyre gyarapodó műhely tagjait. Most szerveződik a nyári táboruk.
Támogató: Egeri Művelődési Központ.

JÁSZFÉNYSZARU

A több éve nem hivatalosan működő drámapedagógiai műhely élete új szakaszba lépett. Hivatalosan is műhellyé vált. Az alapító tagok a „Bakancsosok” Táborában résztvevők és az azt segítők köréből kerültek ki.
A tagok októbertől június végéig minden hétfőn 5 órát töltenek a drámapedagógia módszertanával.
Céljuk saját módszertani kultúrájuk megújítása, és a szemléletváltás, amellyel a NAT bevezetésére készülnek. Ebben a tanévben a neves vendégelőadók közül nagy sikerre volt *Kaszab Zoltánné* konfliktuspedagógiájának és

Lipták Ildikó nevelési drámájának.

Távlati terveik közé tartozik a Jászság reformpedagógiai műhelyévé válni.

1997. évi rendezvények:

- Újra részt vesznek – és házigazdaként segítik – a „Bakancsosok” 6. táborát, melynek időpontja: 1997. június 20-29. (részvételi díj: 6000 Ft).
Jelentkezni lehet: Petőfi Sándor Művelődési Ház, 5126 Jászfényszaru, tel.: 57/422-137
- Május 26-án tartják a drámapedagógiai napot, amelyre *Hans Hollandert* és 2 holland professzort várnak.
- Szakmai küldöttségük utazik Kecskemétre, a HOLMI-ra, és ott voltak a megyei drámapedagógiai fórumain is.
- A SZIBAKŐ-vel együttműködve szervezik a május 9-i PÓDIUMOT, ahol fellépnek a város legjobb versmondói, és vendégként a fényszarui elszármazottak, valamint hat vak amatőr versmondó és színjászó.
- Június 5-6-7-én Családi hétvége c. játszótábor, ahol néptáncosaink és társastáncosaink, színjászóink és a szülők együtt játszanak – minden évben más keretben. Ebben az évben az „óriások és a törpék földjén” fogunk élni.
- Augusztus 19-27. között utaznak a hagyományos szuhafői családi táborba, ahol egy hétig közös programban együtt élnek a település 200 lakójával. A programról: a Napsugár és a Fortuna színpad estéenként előadásokat tart; a gyerekeknek és fiataloknak drámajátékos foglalkozásokat tartanak, versmondást tanítanak; fantáziajáték néven 1 nap és 1 éjjel – nonstop – az egész falu és a tábor együtt játszik.

Az ez évi együttlét egyben jubileum is, mert az elmúlt 20 év alatt minden 2. évben Suhafő vendégei voltak a színjászók.

Támogató: Petőfi Művelődési Ház és az Általános Iskola.
Kovács Andrásné

KECSKEMÉTI DRÁMAPEDAGÓGIAI MŰHELY

(hírek a „hírös” városból)

Nyolc éve működő szakmai közösségünk munkája a kezdetektől két területre irányul.

I. *Képzések, módszertani rendezvények – szolgáltatások* a pedagógusok számára – amely a régióban dolgozó kollégák munkájából építkeznek.

- Folyamatban van *120 órás tanfolyami* képzésünk – helyi szakmai team vezetésével.
- Féléves rendszerességgel jelentkező regionális módszervásárunk – a HOL-MI – legközelebb május 24-én kínál szakmai bemutatókat, előadásokat.

Témánk: *Drámapedagógia a tanításban – a NAT bevezetése előtt* (helyzetkép és kitekintés). Várjuk az érdeklődőket.

- A HOL-MI-hoz kötődve május 23-án *műhelytalálkozóra* várjuk az ország különböző településeiről azokat a kollégákat, akik drámapedagógiai műhelyek szervezésével foglalkoznak, illetve szakmai közösségek lét-

rehozását tervezik. (Tapasztalataink szerint a szervezési kérdések megbeszélésére igény van – idő már kevésbé. Többnyire egy-egy nagyobb rendezvény igen rövidre szabott szüneteiben kerítünk rá sort.)

A tervezett műhelytalálkozó a tapasztalatcsere lehetőségét kínálja a szervezés területén (szakmai programok, szolgáltatások, működési feltételek, együttműködési szándékok stb.)

- *Hagyományos nyári alkotótáborunkat* július első hetére tervezzük. Témája: mítoszok és mesék.
Helyszíne: Tiszasas, Pitypangház
- Az előző évi alkotótábor eredményeként szakmai segédanyag készült, amely 1-8. osztályra kiterjedő magyarnyelv, irodalom és drámajáték tanmenetére épít. Lektorálásra, kiadásra vár – szeretnénk mihamarabb közreadni.
- *Műhelyünk önálló alkotócsoportja* a Dramatikus Játzókör népmesék, -mondák dramatikus játszótábori feldolgozásával foglalkozik. Az elmúlt évben a csodaszarvas-téma alapján készült *Hunor – Magyar* játszótábori foglalkozásunkat számos gyerekrendezvényen, módszertani bemutatón láthatták az érdeklődők. Legutóbb a magyar mitológia motívumaiból építkező „Égigérő fa” c. játszótábori foglalkozást építettünk fel.
- A jövő tanévtől tervezzük egy *szakirodalmi kiskönyvtár* létrehozását, amely a megjelent kiadványok mellett óra- és foglalkozásvázlatokat, ünnepek, rendezvények forráskönyveit tenné elérhetővé az érdeklődők számára.
- A megerősítést látjuk abban, hogy az idei tanévben *városi drámapedagógiai munkaközösség* alakult, vezetője: *Kulcsár Marianna*. A Pedagógiai Intézet pedig két kollégánkat, *Kulcsár Mariannát* és *Török Lászlót*, pedagógiai szaktanácsadóként is kívánja foglalkoztatni.
- Jelenleg a régió mintegy 25 iskolájában dolgoznak a műhely keretében képzett pedagógusok, jelenlegi taglétszámunk több mint 50 fő.

II. Tekintve, hogy műhelyünk székhelye, támogatója a *Kecskeméti Ifjúsági Otthon*, munkánkban is több szalon kötődünk a közművelődéshez, pl. gyermekművészeti találkozók, táborok megvalósításával.

Két rendezvényünk kiemeltetést kíván:

- *Versmondók Találkozója*
Kecskemét egyik legjelentősebb gyermekművészeti programja, melyre idén több mint 600 általános iskolás korú gyerek jelentkezett.
A több héten át tartó rendezvénysorozat szakmai programját (keretjáték, értékelési szempontok) műhelyünk dolgozta ki. A keretjáték a görög mitológia motívumaiból építkezik (Helikon, Múzsák). A gyerekek versikkel a Dalnokverseny résztvevői, akik Apolló kórusába „nyernek felvételt” (a program részletes leírását egy későbbi DPM számban szeretnénk közreadni).
- A *Fantázia* tábor a drámajáték-csoportok nyári táborára. Idén hatodik alkalommal építjük „Fantázia Birodalmát” – az ifjúsági otthon parádfürdői sátoztáborában (aug. 1-8. között).
„Fantáziát” a képzelet szülte – és a játék élteti. A táborozó gyerekek/felnőttek találják ki Fantáziaország lakóit, szokásait, ünnepeit. Drámajáték – színjászó –

kézműves foglalkozásokon, ünnepi szertartásokon, kirándulások alkalmával elevenedik meg a fantázok világa. Évenként más-más témát, keretjátékot választunk. Idei témák: a magyar falusi életmód, szokások, közelebről a *párválasztás*, a férfi-női szerepek formálódása a fiúk-lányok életében. Úgy véljük a gyerekek téma iránti érdeklődése, s egyszersmind a „szomorú valóság” (a hagyományos családi, közösségi kapcsolatok lazulása, a követhető minták) kellő alapot teremt a munkánkhoz. „*Mátka-vár-aljá*”-t többek között mesterségek, ünnepi bíróválasztás, Domokos napi búcsú, legény- és leánybúcsú, lakodalom kelti majd életre.

Összegezve a rövid beszámólót: arra törekszünk Kecskeméten, hogy a továbbképzés, a tapasztalatszerzés többféle formáját kínáljuk, s ezzel együtt jó szellemű, segítő, a munkában megerősíteni tudó közönséget tartunk fenn. Ez utóbbi egyre fontosabbá válik, gondolom nemcsak nálunk.

Eredményes tanévzárást és „feltöltődést adó” nyarat kívánunk a kecskeméti Műhely nevében, a DMP minden olvasójának:

Józsa Kata

KEREKASZTAL

Színházi Nevelési Központ és Színházi Társulás

1992 januárjában alakult meg a KEREKASZTAL SZÍNHÁZI NEVELÉSI KÖZPONT társulata, amely egyrészt gyerekek és fiatalok színházi-dramapedagógiai módszerekkel történő nevelését végzi, másrészt mint alternatív színház, előadásokat hoz létre.

Az egyesületi fenntartásban működő, színész-dramatanárokból álló munkaközösség hazánkban (de tágabb körzetünkben, Közép-Kelet-Európában is) az első hivatásos TIE-társulat (*TIE – Theatre in Education; színház a nevelésben-oktatásban*).

Színházi élmény részesévé tenni a gyerekeket, fiatalokat, majd a színház és a dráma eszközeit, módszereit alkalmazva tanítani – ez vállalt feladatunk.

A KEREKASZTAL minden egyes programjánál meghatározza, hogy az milyen életkorúaknak szól, továbbá a társulat az egyes foglalkozásokon maximálja a résztvevők létszámát – ezen feltételek is szükségesek ahhoz, hogy a foglalkozások részét képező *színházi előadások* után elmélyült, időnként a gyermeki lélek mélységeibe ásó, de tanulást, új ismereteket mindenképpen biztosító *drámamunka* jöjjön létre.

A társulat jelenlegi programkínálata a 9-15 év közöttieknek szól. Míg indulásunkkor kb. 100 foglalkozást tartottunk egy év alatt, ez a szám napjainkra a háromszorosára emelkedett.

Programjainkra a gyerekek nem váltanak belépőjegyet – gyerekek és felnőttek közös játékának költségeit alapítványi, önkormányzati támogatásokból biztosítjuk.

A TIE „virágzik” Magyarországon. A módszer – a Kerekasztal munkáján keresztül – bizonyított: már régóta

nem az igények felkeltése, hanem azok kielégítése a feladatunk. (Az indulásunktól eltelt öt év alatt – a Kerekasztal szakmai támogatásával – több új csoport tette meg az első lépéseket a társulattá válás nem könnyű útján...)

A KEREKASZTAL színházi nevelési programjában részt vevő munkatársai mellett a felnőtt közönség számára készülő játékokban – az adott produkciókra – szerződött másokat is. Alternatív színházként nem célunk repertoár kiépítése – produkcióinkat sorozatban játszunk, s csak az adott darab „kifutása” után kezdünk új előadás létrehozásába. Jelenleg a Lear király című előadásunk látható.

Jelentős a társulat módszertani tevékenysége és a drámapedagógiai képzésben betöltött szerepe: oktató videófilmek mellett szakkönyveket jelentett meg a Kerekasztal; a színész-dramatanáraink rendszeresen publikálnak, továbbá közreműködnek drámapedagógusok képzésében (a Magyarországon drámapedagógiai vizsgát tettek kb. fele a társulat vezetőjének tanfolyamain tanult).

Számos esetben vettünk részt hazai és külföldi színházi fesztiválokon (Romániától Angliáig). TIE-programjainkkal a környező országokban élő magyar ajkú lakosság is több alkalommal találkozhatott már.

A Kerekasztal komplex programjai közül a következő évadban is műsoron tartja a következőket (az új programokról még korai lenne írni...):

9-10 éveseknek:

A szomorú királyfi

„...Hogy-hogy nem, eszébe jutott ennek a királyfinak, hogy hát meg kell halni. Hát ő osztán mindig csak ezt forgatta a fejébe, se éjjele, se nappala nem volt, hogy hát miért is kell az embernek meghalni.

Lett belőle egy szomorú királyfi...”

(Szép Ernő: Az egyszeri királyfi című mesejátékának felhasználásával készült színházi előadást gyerekek és felnőttek közös játéka követi.)

10-11 éveseknek:

Prométheusz

játék 4-5. osztályosoknak

A Prométheuszról szóló antik tragédia jeleneteivel induló foglalkozás *analóg* helyzetben, az emberek világában vizsgálja mindazt, amit a mítosz és a dráma az istenek között.

10-12 éveseknek:

Keresztesháború

játék 5-6. osztályosoknak

1212-ben meghirdetik az V. kereszteshadjáratot – gyerekek részére. Franciaországból harmincezer, Németországból húszezer gyerek indul útnak a Szentföld felé, hogy szembeszálljon a szeldzsuk törökökkel.

A játék a középkori gyerekek életéről, a fanatizálásról, a kiszolgáltatottságról szól.

13-15 éveseknek:

Már megint itt van a...

játék a kamaszkori szerelemről, partnerkapcsolatokról 7-8. osztályosoknak

Játékra hívjuk a fiatalokat, mégpedig „filmforgatásra”.

A stáb tagjai bemutatják a „film” már elkészült részeit, majd azok megbeszélése, értelmezése után a vendégekkel együtt dolgoznak a hiányzó jeleneteken...

A Kerekasztal kiadásában megjelent szakkönyvek:
JÁTÉKKÖNYV (350 Ft)
SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA A TANÍTÁSBAN (400 Ft)

**A Kerekasztal előadásai, foglalkozásai
műsoros videokazettán:**
FEHÉRLÓFIA
SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA A TANÍTÁSBAN
TANÍTÁSI DRÁMA 1. rész
TANÍTÁSI DRÁMA 2-3. rész

A Kerekasztal Színházi Nevelési Központ tagjai:
Buga Emőke, Egervári György, Gyombolai Gábor,
Lipták Ildikó, Lukács Gabriella, Nyári Arnold,
Romankovics Edit, Sereglei András, Takács Gábor

Művészeti vezető:
Kaposi László

KÖRÖS-VIDÉKI DRÁMAPEDAGÓGIAI TÁRSASÁG

A társaságunk 1990 novemberében alakult 25 lelkes, az oktató-nevelő munkát megújítani kész Békés, illetve Szolnok megyei pedagógus közreműködésével.

Jelenleg 152 tagja van az egyesületnek. 1994-től térségi együttműködés keretén belül a romániai Arad megye és a jugoszláviai Vajdaság pedagógusaival is közös programokat szervezünk.

Az Európai Drámapedagógiai Társaság nemzetközi rendezvényein is gyakori a térség (Békés mellett Szolnok, Hajdú-Bihar) drámapedagógusainak részvétele.

A társaság céljai:

- A kreativitáson alapuló ön- és emberismeret fejlesztése a dramatikusság és más társművészeti eszközrendszerek segítségével.
- A szociális és esztétikai érzékenység, a humanitás elmélyítése (iskolában és iskolán kívül egyaránt).

Tevékenységünk még az egyesületté válás előtt megkezdődött:

1982-től 1987-ig:

- Minden évben drámapedagógiai tábort szerveztünk Debreczeni Tibor és Bucz Hunor vezetésével.

1988-ban:

- Bécsben tapasztalatcsere úton vettünk részt. Szociodráma tábor Sarkadon, majd 1995-ig minden évben más településen.

1989-ben:

- Országos Pedagógiai Módszervásárt szerveztünk a békéscsabai Tanítóképzővel együtt.
- Pedagógiai tábor az Életfa Jungiánus Egyesülettel közösen, Fehér J. András és Ranschburg Ágnes pszichológusok vezetésével.

1990-ben:

- Mesterkurzust szerveztünk Josef Hollos osztrák és Richard Finch angol drámapedagógusokkal.

1991-ben:

- Az országos Csokonai program keretén belül kom-

munikációs hetet szerveztünk. Vendégeink voltak: Josef Hollos osztrák, Patrick Quinet belga és Gabnai Katalin magyar drámatanárok.

1992-ben:

- A VI. Európai Gyermekszínház Találkozó szervezésében segítettünk, ahol 28 ország gyermekei vettek részt 14 napon keresztül.
- Az ősz folyamán a Pozsonyból érkezett Elena Zlatosova drámatanárnő tartott két napos továbbképzést, míg decemberben Moszkvából Szergej Kazarnovszkij volt a vendégünk, aki Sztanyislavszkij-módszerről és a komplex művészeti oktatásról tartott emlékeztető tréninget.
- Csatlakoztunk az Oskola programhoz, melynek keretén belül a közéletfejlesztés területén országos nevű szociológusok, kutatók tartottak előadásokat.
- Kárpátalján – Nagymuzsajon Szociodráma tábor.

1993-ban:

- Bükkszentkereszt – Komplex drámatábor, ahol Kárpátalja, Vajdaság pedagógusai és diákjai vettek részt. Szekcióvezetők: Kovács Andrásné, Soltész Tibor, Fabulya Lászlóné, Soltis Lajos, Szergej Kazarnovszkij.

1994-ben:

- Nemzetközi Komplex Drámatábor, Gyula (Kárpátalja, Erdély, Vajdaság, Írország és természetesen Magyarország pedagógusai és diákjainak részvételével).
- Szekcióvezetők: Kovács Andrásné, Hodu József, Fabulya Lászlóné, Nico Braun, Francis Kay.
- Megyei színház és versmondó stúdiót szerveztünk.
- Regionális HOL-MI drámapedagógiai módszervásárt szerveztünk határainkon túli magyarok részvételével.

1995-ben:

- Szociodráma tábor szervezése a szomszédos Csongrád megyével és erdélyi magyar fiatalokkal.
- Rítus és színház. Eisaba Irobi nigériai dráma és táncművész mesterkurzusa.
- HOL-MI országos pedagógiai módszervásárt határainkon túli magyar és nyugati művészpédagógusok bemutatásával, melynek címe volt: Demokratikus magatartás, kulturális tolerancia és művészeti nevelés.

1996-ban:

- „Sámándobok szóljatok!” címmel Kárpát-medencei történelmi játszótér gyermekek részére. Magyarországon kívül még három ország gyermekei vettek részt.
- Csatlakoztunk a Szolnok- és Bács-Kiskun megyéből indult „Lámpás” pedagógiai akcióhoz.
- Segítettük a gyomaendrődi tábor nemzetközi kurzusának megszervezését Hans Hollander holland tréner vezetésével.
- A Békés megyében színvonalasan működő színházi csoportok számára külföldi kapcsolatokat hoz-

tunk létre pl. Békéscsabai Színistúdió, Békés, Református Gimnázium.

- A térségből eddig 6 fő számára segítettünk nemzetközi drámapedagógiai kongresszuson részt venni: Niedzielski Katalin újságíró, Sípos Lászlóné tanár, Bucsai Erika tanár, Brazda Marianna tanár, Matekovichs Hajnalka egyetemi hallgató, Fabulya Lászlóné népművelő-tanár.

A fent említett programokon túl rendszeres drámapedagógiai és színjátszó találkozót is szervezünk, ahol egymás tanítási módszereit ismerhetjük meg.

Megalakulása óta együttműködünk a Magyar Drámapedagógiai Társasággal és más magyarországi drámapedagógiai műhelyekkel.

Fennállásunk óta mindig gondot okozott az anyagi alapok megteremtése. Köztudott, hogy a pedagógusok alacsony jövedelme nem teszi lehetővé a magas tagsági díj fizetését s az alföldi régió vállalkozásokban is szegény, így szponzorok sem bővelkednek, s főleg a nevelést, kultúrát illetően.

Pályázatokból tartjuk fenn magunkat.

Amiről szívesen emlékezünk meg:

Sok mindent említenénk, de „Sámándobok szóljatok!” c. az utóbbi idők egyik sikeres rendezvénye volt a kárpát-medencei történelmi dramatikus játszóház, melynek Vésztő-Mágor adott helyszínt 1996. augusztus 17-től 19-ig.

Az 1995 februárjában összeült országos szervező- és az 1995 decemberében megalakult szakmai művészeti stáb (ld. melléklet) nagyszabású munkát végzett, hogy a Kárpát-medencét átfogó programban 300 gyermek élhette át a honfoglaló magyarok hétköznapiit.

A „törzsek” és a hozzájuk csatlakozó népek rovásírásos levélváltásától a befogadó ceremónián keresztül a vezérek testvéri szerveződéséig sok szép együttes élmény részesei lehettek, amely még jobban összekovácsolta az összetartozás tudatát.

A sáman és a táltos állandó jelenléte, a jurta és a harci művészetekkel való ismerkedés mind átélhetővé tette a történelemkönyvek ismeretanyagát.

A feladatokból fakadó több hónapos előkészületek s ez a három nap nagyban hozzájárult, hogy a könyvek holt anyaga megelevenedjék s felejthetetlen emlékké váljon a résztvevő gyerekek számára. Ezt tanúsítják a visszajelzések s a „törzsi tagok” között azóta is folyó levelezések. Az ígéretek szerint az államalapítás esztendejében – 2000-ben – újra találkoznak majd a törzsek. Addig is kívánjuk mindenkinek a táltos által elmondottakat:

*„Mérges eszméket ne táplálj
Dühös eszméket ne táplálj!
Minden szereteted fiú és leány,
A föld sorsát ha megérted,
Nap szeme nagyapácskám,
fényt, életet adj hát számunkra!”*

Ami ez évben tettünk és tenni szeretnénk:

- Továbbéltetjük a versmondó stúdiót és kiegészítettük a verstanító tanárokkal. A stúdió szép záró eseménye volt a József Attila és Ratkó József megyei szavalóverseny.

- A szolnoki Pedagógiai Intézet vizsgára felkészítő tanfolyamával együttműködve békés megyei drámapedagógusok részvételét is lehetővé tettük.
- Nyáron a IV. Gyomaendrődi színjátszó táborban a nemzetközi részvétel biztosításának feltételeit és a dramaturg szekció szervezését vállaltuk magunkra.

- Kiemelkedő rendezvénynek szánjuk az 1997. október 10-11-én rendezendő HOL-MI drámapedagógiai konferenciát és módszervásárt. ld. melléklet

Úgy terveztük, hogy DRÁMA AZ EMBERBEN DRÁMA AZ OKTATÁSBAN fő címet adjuk, s alcíme a Művészet, nevelés és alkotótechnikák, mivel úgy gondoltuk, hogy a különböző művészeti ágak képviselőit is meghívánk, s egy közösen kiválasztott téma ki-ki a maga módszerével dolgozna föl akár táncban, akár képzőművészetben, de a 2-3 különböző drámapedagógiai feldolgozásra is mód nyílhat.

Természetesen ezen rendezvényen is szeretnénk a nemzetközi jelenlétet – ez csak az anyagi lehetőségeinktől függ majd.

Ami biztos, a Kerekasztal „magyarországi lovagjai” biztosítottak jelenlétükről.

Ha netán valakinek kedve támadna jönni – úgy napi 1.000 Ft-ra, s az étkezés és szállás költségeire számoljon. (A kettő együtt kb. 1.200 Ft/nap lehet majd.)

A Körös-vidéki Drámapedagógiai Társaság vezetői:

- Fabulya Lászlóné (népművelő-pedagógia szakos tanár); Békéscsaba, Megyei Művelődési Központ
- Tóth Balázs (titkár, tanító – testnevelés szakos tanár); Békéscsaba, Szabó Pál Téri Általános Iskola
- Rafayné Kita Anikó (titkárhelyettes, szlovák-ének szakos tanár); Szarvas, Szlovák Iskola és Diákotthon

Munkájukban együttműködnek az 1996-ban bejegyzett Körös Vidéki Drámapedagógiai Alapítvány 5 tagú kuratóriumával.

A beszámolót készítette: *Fabulya Lászlóné* elnök

PÉCS, LEŐWEY GIMNÁZIUM, drámÁSok

Drámvári üzenet

*„Drámások, mi lehet ez széles föld felett
szebb dolog az végeknél?*

*Küzdelem hírére drámásoknak szíve
gyakorta ott felbuzdul*

*Sőt azon kívül, csak jó kedvből is
a drámás próbálni indul.*

*Játszva sebesedik, öl, fog, vitézkedik,
homlokán vér lecsordul.*

*A jó hírért, névért s az szép tisztességért
ők mindent hátra hadnak.*

*Emberségből példát és drámai formát
mindeneknek ők adnak.”*

(Balassi – Zalay)

Ahogy már korábban beszámoltunk róla, Pécsen él a „Dráma”. A Leőwey Klára Gimnázium öt tanára az 1996/97-es tanévben továbbküzdötte végvári harcát. Az alábbiakban mozaikot közlünk az elmúlt év „lovagi

próbairól”.

Szeptemberben új nevet választottunk. Így lettünk drámÁSok, azaz olyan tanár-emberek, akik a „drámán” keresztül megvalósíthatónak hiszik a mélyebb megismeréshez szükséges szemléletváltást.

Októbertől februárig a Baranya Megyei Pedagógiai Intézet megbízásából drámapedagógiai bemutatókurzust vezettünk a megye érdeklődő tanárainak.

Az elmúlt év során a KOMA támogatásából számítógépet vettünk nyomtatóval. Ez lett az irodatechnikai felszereltségünk – amivel azóta is éjjel-nappal dolgozunk.

Márciusban meghívtuk Szauder Eriket, a „drámai fordítót” Pécsre, két napra, hogy tartson előadást a város tanárainak a drámáról és az angliai tapasztalatairól, illetve a NAT „Tánc és dráma” c. fejezetéről. Bemutató órát is tartott nálunk. mégpedig biológia (!) órát, „drámául”. A fehérjék bioszintézisét egy szakértői csoport vizsgálta lexikonkészítés céljából.

Áprilisban Dráma-napok voltak Leőweyben. S ez nem csak azt jelentette, hogy az év során született három színházi produkciót (amik között a Cinema című francia nyelvű darab elnyerte a Francia Színházi Fesztivál nagydíját) mutattuk be, hanem a közönség láthatott egy jellegzetesen „drámás” ötletekre épült színdarabot, Don Quijote címmel. A „zenés drámajáték” készítői kiaknázták azokat a lehetőségeket, amik beleíródtak a La Mancha lovagja c. ismert musicalbe. A darabban többszörös szerepváltással, a reflexió és önreflexió alkalmazásával élnek a játékosok, így lehetőséget kínálva a nézőknek is (csakúgy, mint a modern regényekben vagy filmekben) a meta szintről való szabad gondolkodásra. Így mondható el újra a darabban, hogy mit jelent a Feladat, a Hit, a Szerelem a nyitott ember számára.

Az év során készült el az a „csomag-terv”, amit a DrámÁSok társasága nyilvánossá tett a Pedagógiai Intézet kérésére: egy összefoglaló anyag a társaság eddig elkészült munkáiról, illetve a rendelkezésre álló lehetőségekről, hogy amennyiben egy-egy iskola a szeptemberben kezdődő tanévben igény tart rá, egy-egy téma bemutatható legyen. A „csomag-terv” segíti a NAT-ra való felkészülést, rövidebb-hosszabb sorozatok segítségével teszi lehetővé a „dráma” módszerének megismerését. Ennek az anyagnak az összeállításában nagy segítségünkre volt az a gödöllői TIE-tanácskozás, amit januárban a Kerekasztal szervezett.

A drámÁSok egyéni munkájukban is alkalmazzák a TIE-módszert, legyen a tantárgy bár irodalom (Hamlet, Vörös és fekete, Antigoné), idegen nyelv (Ecoville, Euthánázia, Médiák, Rítus vagy virtus), avagy történelem (Trianon újra?).

A DrámÁSok TIE és DIE programjai az 1996/97-es tanévben

(a csoportosítást a középiskolai tantárgyak szerint végeztük)

Irodalom, művészetek

- Ég és Föld törvényei (drámajáték Szophoklész: Antigoné c. művéből)
- Isten tenyerén (drámajáték bibliai döntéshelyzetekről: pl. A tékozló fiú)
- Dekameron (drámajáték Boccaccio műve alapján)
- „Tündéri szálak szakadása” (Bánk bán dilemmái)
- Körúti hajnal (lírai drámajáték)
- Money, money, money... (drámajáték Dürrenmatt: Holdfogyatkozás c. műve alapján)

Történelem

- Eretnekoltár (drámajáték a vallási türelmetlenségről)
- Lovagi etika a középkorban (a Kerekasztal lovagjaimondakör alapján)
- Az új vonzásában (Kolumbusz Kristóf egyénisége)
- Önbecsülés – árulás (Sartre: A fal és Sánta: Az ötödik pecsét c. műve alapján)
- A faragatlan fa (drámajáték a pogányság és a kereszténység találkozásáról)

Osztályfőnöki óra, emberismeret

- Menekülés (a kábítószer rabságában)
- Háziasszonytér (,,felnőtt-szerepeink”)
- Két életünk (új élet – új identitás?)
- Kerítés (közösség és egyén)

SZENTES

Új drámapedagógiai Műhely alakult Szentesen *Almásné Szaszko Edit* irányításával. 40 órás tréning és a város felé megtartott demonstráció után 9-en járnak a vizsga-előkészítő tanfolyamra a szolnoki Pedagógiai Intézetbe.

Gyermekek számára szervezik a fantázia-tábort, néhányan készülnek a B-6-ba és a Kecskeméti HOL-MI-ra. Támogató: Klauzál Gábor Általános Iskola

SZOLNOK

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet lassan 5 éve tudatosan szervezi a drámapedagógiai továbbképzéseket, vizsga-előkészítő tanfolyamokat. Gazdag szakmai programot szerveztek az 1996/97-es tanévre is.

- Az őszi és a tavaszi Pedagógiai Fórumon 3 alkalommal közel 200 pedagógust tájékoztattak a NAT-tal kapcsolatos tennivalókról.
- a Zöld Iskola drámapedagógiai műhelye nagy sikerrel rendezte meg a megyei „Aranyszáj” (szép beszéd – szép olvasás) elnevezésű versenyt, és szorgalmasan „Szomszédolnak” egymás drámajáték foglalkozásait megtekinteni.
- A Lámpás Műhely készül szomszédolni Kecskemétre, a Műhelytalálkozóra, a HOL-MI-ra és a „Bakancsok” 6. Táborába.
- A Pedagógiai Intézet a 40 órás alapkurszus után folytatta a 80 órás, amelyre bevonta Heves megye, Csongrád megye és Békés megye vizsgázni szándékozó kol-

légait. A vizsga június 11-én lesz, ahol 23 fő szeretné bebizonyítani a felkészültségét.

- TÁNC-DRÁMA címmel 80 órás tanfolyamot szervezett a NAT és a művészetek címmel.
- Pályáztunk TÁNC-DRÁMA Multiplikációs képzés elnyerésére.
- Vendéglőadóként megfordult a rendezvényeken: Hans Hollander, Gabnai Katalin, Rudolfné Galamb Éva és Kaszab Zoltánné.
- Együttműködési szerződést kötöttünk a Kecskeméti – Egeri – Szentesi – Körösvidéki – Jászfényszarui Drámapedagógiai Műhelyekkel. A szövetség elnevezése: SZOMSZÉDOLÁS. Célja: Egymás munkájának megismerése, továbbadása.

VEGYEDE

1996 novemberében „Dámaműhely” alakult, illetve kezdte meg munkáját az egyesületen belül. Tagjaink közül azokat a pedagógusokat hívtuk szakmai foglalkozásokra, akik drámatanfolyamot végeztek az MDT szervezésében, illetve posztgraduális képzésben vettek részt valamelyik főiskolán. Megyénkben pillanatnyilag 15 ilyen pedagógus van. A műhely elsősorban az ő szakmai továbblépésüket szolgálja, de a foglalkozások nyitottak, tehát tanfolyamot nem végzett érdeklődőket is fogadunk. Eddig három foglalkozást sikerült tartanunk: novemberben kapcsolatméllyítő játékok, drámaóra tervezés, vázlatkészítés, elemzés volt a téma Dr. Előd Nóra vezetésével; januárban Móka János volt a vendégünk, akitől nehezen kezelhető, magatartászavaros gyerekek foglalkoztatására kaphattunk ötleteket, tanácsokat, drámaóra-részleteket; áprilisban Sz. Pintér Rozália vezetésével a drámajátékkal történő vizuális nevelés volt a téma.

Terveink szerint szeptembertől havi egy alkalommal találkoznak a műhely tagjai, és a külső előadókon kívül maguk is tartanának foglalkozásokat, melyeket elemzés követne.

- Februárban 120 órás drámatanfolyam indul Veszp-

rémbe 28 résztvevővel, Dr. Előd Nóra vezetésével. A hallgatók várhatóan 1998. januárjában vizsgáznak.

- 1997. augusztus 3-10. között rendezzük hagyományos gyermekszínjátszó táborunkat Magyarpolányban. Ide az általános iskolásokon kívül színjátszócsoporthoz vezetőket is várunk, továbbképzési lehetőséget adva nekik.
- Várhatóan a nyár vége felé jelenik meg a VEGYED-E? 5. c. kiadványunk, amely öt színjáték forgatókönyvét tartalmazza (6-14 éveseknek). A kiadvány megjelenését korábban terveztük, elnézést kérünk azoktól, akik a megrendelésükre nem kaptak választ.
- Elfogyott a VEGYED-E? 3. (Tükrös tavasz...), 1998. elején jelentetjük meg újra.

Ezen kívül a többi füzetünk és az Add tovább drámajátékgyűjtemény megrendelhető az egyesületnél.

Az ADD TOVÁBB című drámajáték-gyűjtemény mintegy százötven drámajátékot mutat be a pedagógusoknak. A játékok 6-7 éveseknek szólnak. Ára: 350 Ft.

MÁTYÁS KIRÁLY LUSTÁJA (VEGYED-E? 1.) című kiadványunkat a drámapedagógia iránt érdeklődőknek ajánljuk. Hat forgatókönyvet és szerkesztői utasításokat tartalmaz. Ára: 302 Ft.

MÉLTÓ ÜNNEPET!

című kiadványunk (VEGYED-E? 3. füzet) március 15-e megünnepléséhez ad programajánlatot. Célja, a hagyományos megemlékezés – az úgynevezett ünnepi műsorok – helyett olyan mintát adni, amellyel az általános iskolásokat bevonva, megmozgatva emberközelibbé tehetjük a régmúlt eseményeit. Ára: 302 Ft.

MÉLTÓ ÜNNEPET! (VEGYED-E? 4. füzet) kiadványunk az általános iskoláknak október 23-a ünnepeléséhez nyújt segítséget műsorajánlattal, versekkel és archív anyaggal. Ára: 302 Ft.

„S testvér léssen minden ember”

(nemzetközi kongresszus az oktatás fejlesztéséért)

Az Osztrák Szövetségi Amatőr Színjátszó Egyesület immár tizenegyedszerre rendezte meg a DRÁMA AZ OKTATÁSBAN elnevezésű, műhelymunkával egybekötött kongresszusát.

A március 21-től 26-ig tartott rendezvény helyszíne a burgenlandi Stadtschlaining (Városszalónak), az egykori Batthyány birtokon található középkori vár volt, melynek szobáit a modern kor követelményeinek megfelelően átalakították, hogy benne konferenciák, különböző nemzetközi találkozók résztvevők komfortérzését semmi se zavarja, így a történelem jelenléte inkább inspirálólag hat azokra, akik a jövő kérdéseiben tanácskoznak. Így volt ezen a kongresszuson is, ahol 15 ország résztvevői voltak jelen.

A szervezők: *Ewald Polacek*, ki a Nemzetközi Amatőr Színjátszó Társaság Közép-Európai Bizottságának és az Osztrák Szövetségi Amatőr Színjátszó Egyesület elnöke, *Josef Hollos* országos alelnök és *Willi Wohlrab* a Burgenland Tartomány egyesületi elnökének munkáját dicséri az a hat nap, melyen magyar résztvevőként jelen lehettünk az aradi Matekovichs Hajnalkával együtt (külön köszönet jár azért, hogy a többi kelet-európai résztvevőhöz hasonlóan 50 %-os áron – 2500 ATS/fő – vehettünk részt a kongresszuson).

Alfred Fischl az osztrák művelődési és oktatási minisztérium tanácsosa nyitóbeszédében elmondta, hogy